

HRVATSKI SABOR

KLASA: 004-01/20-01/11

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 6. svibnja 2020.

Hs**NP*004-01/20-01/11*65-20-02**Hs

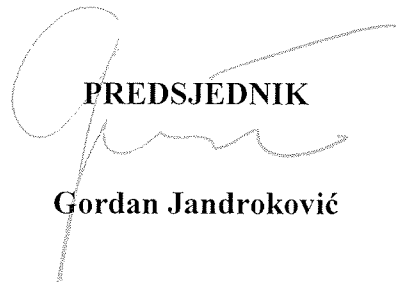
P.Z. br. 944

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o pravobranitelju za starije osobe*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Stranke rada i solidarnosti i nezavisnih zastupnika, aktom od 5. svibnja 2020. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Kažimira Vardu i Milanku Opačić, zastupnike u Hrvatskome saboru.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

P.Z. br. 944

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika

Stranke rada i solidarnosti

i nezavisnih zastupnika

Zagreb, 5. svibnja 2020.godine

Hs**NP*004-01/20-01/11*6533-9-20-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	05-05-2020	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
004-01/20-01/11	65	
Uredžbeni broj:	Prih.	Vrij.
15-33-9-20-01	-1	97

PREDSJEDNIK HRVATSKOG SABORA

g. Gordan Jandroković

Predmet: Prijedlog zakona o pravobranitelju za starije osobe

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članka 172. poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika 365 Stranke rada i solidarnosti podnosi Prijedlog zakona o pravobranitelju za starije osobe.

U postupku donošenja Zakona na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela sva potrebna obrazloženja o podnesenom Prijedlogu zakona u ime predlagatelja davat će zastupnici Kažimir Varda i Milanka Opačić.

K. V. Predsjednik Kluba

Kažimir Varda

KLUB ZASTUPNIKA STRANKE RADA I SOLIDARNOSTI

PRIJEDLOG ZAKONA O PRAVOBRANITELJU ZA STARIJE OSOBE

Zagreb, svibanj 2020. godine

PRIJEDLOG ZAKONA O PRAVOBRANITELJU ZA STARIJE OSOBE

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/10. i 5/14.).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) OCJENA STANJA

MEĐUNARODNI DOKUMENTI U ZAŠTITI PRAVA STARIJIH

Starenje stanovništva donosi posljedice za društveni razvitak u cijelom svijetu, stoga su UN i EU pozvale zemlje članice da svoja društva bolje prilagode potrebama starijih osoba.

Prema Načelima UN-a o skrbi za starije, treba im osigurati neovisnost, društveno sudjelovanje, skrb, samoispunjenje i dostojanstvo, a Poveljom o temeljnim pravima EU priznaju se prava starijih na dostojan život i neovisnost te na sudjelovanje u društvenom i kulturnom životu.

Za zaštitu prava starijih osoba na razini Vijeća Europe najvažnije su odredbe dvaju pravno obvezujućih dokumenata: *Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda iz 1950. godine* (u daljnjem tekstu: Konvencija) i *Europske socijalne povelje iz 1961. godine* (u daljnjem tekstu: Povelja). Činjenica da se starije osobe i dob izričito ne spominju u Konvenciji, ne znači da ovaj instrument nije primjenjiv na zaštitu starijih osoba ukoliko dođe do kršenja ljudskih prava i temeljnih sloboda ove populacije. Naime, u slučaju diskriminacije starijih osoba, dob se može podvesti pod pojam „druga okolnost“ iz članka 14. Konvencije, odnosno „drugi status“ iz članka 1. stavka 1. Protokola broj 12. Osim odredbi o zabrani diskriminacije, za starije su osobe iznimno važne odredbe o pravu na život (članak 2. Konvencije), o zabrani mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja (članak 3. Konvencije), kao i one o pravu na poštivanje privatnog i obiteljskog života (članak 8. Konvencije).

Prva odredba u temeljnim dokumentima za zaštitu ljudskih prava, kojom se izričito štite prava starijih osoba, je ona iz članka 4. Dodatnog protokola Europskoj socijalnoj povelji iz 1988. godine, čiji je tekst postao člankom 23. Revidirane Europske socijalne povelje iz 1996. godine (u daljnjem tekstu: Revidirana Povelja). Tom se odredbom uređuje pravo starijih osoba na socijalnu zaštitu. Radi učinkovitog ostvarivanja tog prava, države članice obvezuju se člankom 23. Revidirane Povelje na usvajanje ili promicanje odgovarajućih mjera zaštite starije populacije, čija je osobito svrha omogućiti starijim osobama da: što je moguće duže ostanu punopravni članovi društva, slobodno izaberu svoj način života i vode neovisan život u svojoj uobičajenoj sredini toliko dugo koliko to žele i koliko je to moguće te jamčiti starijim osobama koje žive u ustanovama odgovarajuću pomoć, poštujući pritom njihov privatni život i sudjelovanje u odlučivanju o uvjetima života u tim ustanovama.

Dakle, države članice se obvezuju na poduzimanje mjera prilagođenih specifičnim potrebama starije populacije.

U nedostatku sveobuhvatnog pravno obvezujućeg instrumenta za zaštitu prava starijih osoba i poboljšanje položaja starije populacije, važni su pravno neobvezujući instrumenti usvojeni u okviru rada Vijeća Europe, prije svega *Preporuka CM/Rec(2014) Odbora ministara državama članicama o promicanju ljudskih prava starijih osoba iz 2014. godine*.

Preporuka se temelji na stajalištu da sva ljudska prava i temeljne slobode pripadaju starijim osobama, kao i drugima, te ih trebaju u potpunosti ostvarivati na jednakoj osnovi s ostalima. U Preporuci je ukupno 54 načela raspoređeno u sedam kategorija: djelokrug i opća načela, zabrana diskriminacije, neovisnost i participacija, zaštita od nasilja i iskorištavanja, socijalna zaštita i zapošljavanje, skrb te pravosuđe.

Iako se radi o pravno neobvezujućem instrumentu, *Preporuku o promicanju ljudskih prava starijih osoba* iznimno je važna za zaštitu prava starije populacije u državama članicama Vijeća Europe. Naime, Preporuka je jedini sveobuhvatan pravni tekst usvojen u Vijeću Europe koji se bavi svim pitanjima važnim za zaštitu prava starijih osoba. Preporuka sadrži detaljan popis načela i mjera usmjerenih rješavanju najvećih izazova za prava starijih i predstavlja konkretizaciju općenitih ciljeva zacrtanih člankom 23. Revidirane Europske socijalne povelje. Budući se radi o pravno neobvezujućem tekstu, države članice su načelima iz Preporuke vezane samo u onom opsegu u kojem su ratificirale pravno obvezujuće instrumente na temelju kojih su načela nastala (Konvenciju o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, Europsku socijalnu povelju i druge relevantne međunarodne instrumente za zaštitu ljudskih prava).

Dokumenti UN-a čine važan oslonac u definiranju politike skrbi za stare u zemljama EU-a. *Prva Svjetska skupština UN-a o starenju održana je u Beču 1982. godine* te je donesen Međunarodni plan djelovanja na području starenja. Opća skupština UN-a 1991. godine donosi Načela Ujedinjenih naroda za starije ljude, a iste godine je 1. listopada određen *Međunarodnim danom starijih osoba*. Načela Ujedinjenih naroda za starije osobe usvojena su s ciljem dodatne zaštite i osiguravanja veće uključenosti starijih u društvenu zajednicu. Istaknuto je 18 načela na pet područja i to: neovisnost, sudjelovanje, skrb, samoispunjenje i dostojanstvo, koja zapravo nadopunjuju općeprihvaćena ljudska prava za sve osobe uključivši i starije. *Druga skupština o starenju održana je 2002. godine u Madridu kada je donesena Madridska deklaracija i Madridski internacionalni plan aktivnosti 2002.*, a Ekonomska komisija UN-a za Europu (UNECE) donijela je Regionalnu strategiju za implementaciju Madridskog internacionalnog plana aktivnosti o starenju 2002. (United Nations, 2006.; United Nations Programme on Ageing, 2005.).

Svi međunarodni dokumenti pozivaju starije osobe da se aktivno uključe u demokratske procese i bore za svoja prava i interese.

Nadalje, prema podatku Svjetske zdravstvene organizacije, nasilje je treći uzrok smrtnosti u svijetu. Svjetska zdravstvena organizacija (WHO, 2002.) nasilje nad starijim osobama definira kao «pojedinačan ili ponavljajući čin ili nedostatak odgovarajućeg postupanja, koje se događa u bilo kojem odnosu očekivanja i povjerenja, a koje uzrokuje štetu, bol, nepriliku starijoj osobi».

Život bez nasilja je temeljno ljudsko pravo svakog čovjeka, a svaki oblik nasilja ugrožava zdravlje i dostojanstvo.

U mnogim zemljama koje su prihvatile koncepciju specijaliziranih ombudsmana postoje i ombudsmani za umirovljenike i/ili za starije osobe. Tako parlamentarni povjerenik, odnosno ombudsman za umirovljenike postoji u Velikoj Britaniji, Kanadi, Irskoj, Belgiji. U Poljskoj postoji ombudsman za osiguranja u čijem su djelokrugu uz komercijalna osiguranja i mirovinsko, zdravstveno i invalidsko osiguranje. U Finskoj djeluju lokalni umirovljenički ombudsmani. U mnogim savezним državama SAD postoji ombudsman za starije osobe čija je osnovna zadaća nadzor nad stanjem u domovima umirovljenika i domovima za starije i nemoćne osobe, a koji čak u tim domovima imenuju nekoga od korisnika kao svoga pomoćnika koji prikuplja pritužbe korisnika domskih usluga.

PROPISI RH

Ustavom Republike Hrvatske, pročišćeni tekst NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14 odredbom čl. 58. propisano je da slabim, nemoćnima i drugim, zbog nezaposlenosti ili nesposobnosti za rad, nezbrinutim osobama država osigurava pravo na pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba, a odredbom članka 64. dužnost je svih da štite djecu i nemoćne osobe.

Osim Ustavom, starije osobe su u RH prepoznate kao ranjiva skupina i u Zakonu o socijalnoj skrbi i Obiteljskom zakonu, ali im se ta njihova ranjivost „odriče“ primjerice Zakonom o obveznim odnosima, jer ih se iz razloga slobode ugovaranja, izlaže opasnosti da budu prevarene kod sklapanja Ugovora o doživotnom, posebice Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, koji čini se samo zbog njih i postoji, ali čije posljedice starijoj osobi nisu uvijek potpuno jasne.

U Republici Hrvatskoj povećava se starenja stanovništva, povećava se i broj umirovljenika, ekonomsko i ostali oblici nasilja, diskriminacija, siromaštvo.

U 2017. Godini, prema podacima Eurostata u Republici Hrvatskoj udio starijih od 65 godina, u ukupnoj populaciji iznosio je 19,6 %. Sada je svaki peti naš stanovnik stariji od 65 godina. Ovo ubrzano starenje izazov je i zahtjev za kvalitetnijim i dugoročnijim planiranjem skrbi za starije.

Prema zadnjim podacima DZS-a, stopa rizika od siromaštva u 2017. najviša je, 28,6%, upravo za starije od 65 godina, dva postotna poena više nego u 2016., no alarmantno je što u riziku od siromaštva živi čak 47,8% starijih od 65 koji žive sami. I podatci Eurostata govore o 26% starijih osoba u riziku od siromaštva, dok je EU prosjek 14,4%.

Državni zavod za statistiku objavio je da je stopa rizika od siromaštva u 2017. Za starije od 65 godina iznosila 28,6 %, čak 2% više nego u 2016. Najteže žive stara samačka domaćinstva kod kojih je rizik od siromaštva iznosi 47,8 %.

Prema Eurostatu 26% starijih osoba je u riziku od siromaštva, dok je EU prosjek 14,4%.!

Osiromašene starije osobe vrlo lako postaju žrtve prijevara, otimanja njihovih nekretnina i ostale imovine, posebice kroz institut ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, ostaju i bez imovine i bez adekvatne skrbi kada im je najpotrebnija

Također, podaci Eurostata pokazuju da samo 64% stanovnika RH starijih od 65 prima mirovinu, pa smo uz Španjolsku na dnu EU.

Navedeno svakako zahtijeva donošenje kvalitetnijih zakona, strategija, propisa, ali i veće učešće starijih osoba. Zbog stalnih promjena u sustavu socijalne skrbi, mirovinskog sustava i zdravstvene zaštite, starije osobe se osjećaju izrazito nesigurno, gube povjerenje u državne institucije, izoliraju se od društva, osamljuju. Ne sudjeluju u društvenim i demokratskim procesima, ne sudjeluju u donošenju politika u njihovom interesu, ne sudjeluju u radu organizacija koje programski djeluju za starije i u korist starijih. Postaju vrlo ranjiva i diskriminirana skupina.

Posljednjih 4-5 godina značajno je povećan broj domova za stare i nemoćne čiji su osnivači fizičke osobe ili NVO (vjerske, humanitarne organizacije, udruge), ali je još uvijek tržište socijalnih usluga nedovoljno razvijeno, potražnja za nekim socijalnim uslugama premašuje ponudu i postoje velike razlike u cijenama usluga koje pružaju državni i privatni pružatelji. Cijene smještaja u privatnim domovima za stare i nemoćne osobe značajno su više.

Još uvijek nije dovoljno razvijen sustav usluga radi što dužeg zadržavanja starih osoba u svojim domovima. Velika je potreba uvođenja statusa njegovatelja za starije osobe, reguliranja nacionalne mirovine, kategorizacija i ujednačavanja financiranja domova za starije osobe te učinkovitiji inspekcijski nadzor domova za starije osobe i proširenje usluga u socijalnoj skrbi, naročito pravo na pomoć u kući, kako bi se povećala uključenost starijih osoba i kvalitetno organiziralo njihovo slobodno vrijeme. Zakonom o socijalnoj skrbi za starije nije osigurana dostatna pomoć, a novčane naknade nisu dovoljne niti za osiguranje minimuma životnih potreba, pa starije osobe sve više obilaze mjesta i prikupljaju odbačene stvari kako bi preživjeli, no društvo i ovu činjenicu zanemaruje i o tome šuti.

Iako je stupio na snagu Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, izvješća Ministarstva unutarnjih poslova pokazuju kako je tijekom 2018. prekršajima iz Zakona bilo oštećeno 1.200 osoba starije životne dobi. Veliki nedostatak ovog zakona je da nije propisana obveza nadležnih centara za socijalnu skrb da osiguraju žrtvi obiteljskog nasilja pružanje socijalnih usluga u vlastitom domu, nego im se nudi smještaj u domu za starije, što ovu skupinu čini još ranjivijom.

Diskriminacija na temelju dobi tek je u novije vrijeme uključena u antidiskriminacijsko pravo, a stereotipi prema starijima zaživjeli su u društvu, pa se na njih također ne reagira. Starije osobe se vrlo često diskriminirane na tržištu rada, prve dobivaju otkaz, teško ili nikako ne pronalaze novi posao i padaju u siromaštvo.

U siječnju 2020. godine u Republici Hrvatskoj je zabilježeno 1.241.111 korisnika mirovine. Prosječna mirovina u siječnju iznosila 2.507 kuna, što je oko 38 posto udjela u prosječnoj plaći koja je za studeni

prema Državnom zavodu za statistiku bila 6.536 kuna. Kada je riječ o udjelu prosječne mirovine u prosječnoj plaći, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje prikazuje samo podatak bez inozemnih mirovina.

S najnižim mirovinama je više od 250 tisuća, a njihova prosječna primanja su svega 1.675 kuna. Za njima previše ne zaostaju ni korisnici obiteljskih mirovina, njih oko 220 tisuća s oko 2.000 kuna prosječne mirovine, koliko imaju i korisnici invalidskih mirovina, njih više od sto tisuća. Ukupno je riječ o više od pola milijuna umirovljenika.

Prema najnovijim podacima HZMO-a, prosječna starosna mirovina za osobe s 40 i više godina staža je 3.826 kuna. Nju prima oko sto tisuća umirovljenika i ona iznosi oko 59 posto udjela u prosječnoj plaći, no, bez inozemnih mirovina njezin se udio penje na 70 posto prosječne plaće, jer ona iznosi 4.638 kuna za prosječne 42 godine radnog staža.

Oko 194 tisuće umirovljenika ukupno prima neku od mirovina sa 40 i više godina staža. Ona je nešto manja od starosne za jednak broj godina rada te iznosi 3.509 kuna u prosjeku, odnosno 4.114 kuna bez međunarodnih ugovora, što je 62 posto udjela u prosječnoj plaći.

Starije osobe su jedina ranjiva skupina u hrvatskom društvu koja nema uveden institut pravobranitelja za svoja ljudska prava. Kako je u društvu sazrijevala svijest o ugroženosti i ranjivosti pojedinih skupina - djece, osoba s invaliditetom, starijih, žena, tako je sazrijevala i svijest da te skupine treba dodatno zaštititi. Svi su zaštićene, osim starijih osoba.

Instituti pravobranitelja za djecu te za ravnopravnost spolova ustanovljeni su 2003. godine, a 2007. godine u Hrvatski sabor su upućeni prijedlozi za uvođenje pravobranitelja za osobe s invaliditetom te umirovljenike i starije osobe. Prijedlog o osnivanju instituta pravobranitelja za osobe s invaliditetom je prihvaćen, a pravobranitelj za umirovljenike i starije osobe je odbijen.

Porastom svijesti i znanja o pravima starijih osoba, prigovori na skrb u ustanovama postat će učestaliji, a normativi ophođenja i pružanja skrbi morat će postati stroži i učinkovitiji.

Javnost se također sve više senzibilizira za zaštitu prava i dostojanstva starijih osoba, tražit će se stroža rješenja, od penalizacije pa do boljeg normativnog uređenja, kao i uvođenja novih instituta u korist starijih.

b) PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM

Ovim Zakonom treba urediti:

- osnivanje samostalnog i neovisnog tijela koje kao opunomoćenik Hrvatskoga sabora promiče i štiti prava starijih osoba koja su im osigurana Ustavom Republike Hrvatske, međunarodnim ugovorima i sporazumima, zakonima i drugim propisima Republike Hrvatske;
- uvjete za izbor i razrješenje pravobranitelja za starije osobe, kao i njegovih zamjenika;
- djelokrug i način rada pravobranitelja za starije osobe,

- način izvještavanja Hrvatskoga sabora, javnosti, nadležnih upravnih tijela i tijela s javnim ovlastima;
- ovlasti pravobranitelja za starije osobe;
- stručnu službu pravobranitelja za starije osobe, te
- druga pitanja od značaja za rad pravobranitelja za starije osobe.

c) POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM OVOG ZAKONA

Donošenjem ovoga Zakona osnovala bi se specijalizirana institucija u čijem bi djelokrugu bila zaštita prava i dostojanstva starijih osoba, koji su najveća i najranjivija skupine u hrvatskome društvu.

Svojim ovlastima pravobranitelj za starije osobe jamčio bi da prava starijih osoba budu valjano zaštićena, jer su ona, s obzirom na neznanje ili siromaštvo, često ugrožena ili povrijeđena jer starije osobe teško dobivaju profesionalnu pravnu pomoć.

Pravobranitelju za starije osobe imao bi ovlaštenje da u svako doba pregleda domove za smještaj starijih osoba (u javnom ili privatnom vlasništvu), gerijatrijske odjele bolnica i druge ustanove u kojima su smještene starije i nemoćne osobe čime bi u velikoj mjeri bila osigurana zaštita najranjivije skupine starijih osoba, a preventivnim djelovanjem pravobranitelja umanjila bi se mogućnost iskorištavanja ovisnosti starijih osoba prema trećima te zloraba njihovog povjerenja.

Osnivanjem ovog specijaliziranog pravobranitelja rasteretio bi se pučki pravobranitelj, koji je iz godine u godinu sve više optečen zahtjevima za zaštitu starijih osoba.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona bit će potrebno osigurati sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske u iznosu od 3,5 milijuna kuna godišnje, s približnom strukturom troškova kako slijedi:

- oko 2,3, mil. Izdaci za zaposlene,
- oko 740,000 izdaci za najam prostora, materijal, komunikacije, informiranje, stručno usavršavanje, literaturu, seminare, savjetovanja, promidžbu, intelektualne usluge, međunarodne članarine, službena putovanja,
- oko 160,000 izdaci za tekuće održavanje,
- oko 300,000 izdaci za kapitalna ulaganja (računalna oprema, telekomunikacijska oprema, uredski namještaj).

Smatramo da su predviđena sredstva realno prikazana u odnosu na financijske mogućnosti društva te da će biti dostatna za ustroj i osiguranje nesmetanog rada Ureda pravobranitelja za starije osobe.

ZAKON O PRAVOBRANITELJU ZA STARIJE OSOBE

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje djelokrug i način rada te uvjeti za izbor i razrješenje pravobranitelja za starije osobe i njegovih zamjenika.

Članak 2.

Pravobranitelj za starije osobe štiti, prati i promiče prava i interese starijih osoba na temelju Ustava Republike Hrvatske, međunarodnih ugovora, obvezujućih pravnih akata Europske unije, zakona i drugih propisa Republike Hrvatske.

Članak 3.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 4.

- (1) Pravobranitelj za starije osobe djeluje neovisno i samostalno, rukovodeći se načelom pravednosti i morala.
- (2) Pravobranitelju za starije osobe nitko ne smije davati upute i naloge u njegovu radu.
- (3) Pravobranitelj za starije osobe i njegovi zamjenici ne smiju pripadati nijednoj političkoj stranci niti sudjelovati u političkim aktivnostima.

Članak 5.

- (1) Pravobranitelja za starije osobe bira i razrješava Hrvatski sabor, na prijedlog matičnog radnog tijela Hrvatskoga sabora.
- (2) Pravobranitelj za starije osobe ima dva zamjenika koje bira i razrješava Hrvatski sabor na prijedlog pravobranitelja za starije osobe.
- (3) Pravobranitelj za starije osobe i njegovi zamjenici dužnosnici su Republike Hrvatske, biraju se na temelju javnog poziva na vrijeme od osam godina i mogu biti ponovno izabrani.

Članak 6.

Starijom osobom se, u smislu ovoga Zakona, smatra svaka osoba starija od 65 godina.

Članak 7.

Pravobranitelj za starije osobe i njegovi zamjenici ne mogu biti pozvani na odgovornost, niti pritvoreni ili kažnjeni za izraženo mišljenje i poduzete radnje u okviru svog djelokruga rada, osim ako se radi o kršenju zakona od strane pravobranitelja za starije osobe koje predstavlja kazneno djelo.

Članak 8.

U obavljanju poslova iz svoga djelokruga pravobranitelj za starije osobe može zatražiti stručnu pomoć znanstvenika i drugih stručnjaka sa sveučilišta, instituta i zavoda i drugih sličnih ustanova, a oni su mu dužni pružiti zatraženu pomoć.

Članak 9.

- (1) Sjedište pravobranitelja za starije osobe je u Zagrebu.
- (2) Pravobranitelj za starije osobe ima stručnu službu.

DJELOKRUG I NAČIN RADA

Članak 10.

- (1) Pravobranitelj za starije osobe prati primjenu svih propisa koji se odnose na zaštitu prava i interesa starijih osoba
- (2) razmatra povrede pojedinačnih prava starijih osoba, koje su im prilikom obavljanja poslova iz svoje nadležnosti počinila tijela državne uprave i javne službe u čijoj su nadležnosti poslovi socijalne skrbi, mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, tijela nadzora zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, ustanove i službe socijalne skrbi te trgovačka društva u javnom i privatnom vlasništvu čija je djelatnost pružanje zdravstvene ili socijalne zaštite, ili djelatnici u tim tijelima, ustanovama, službama i trgovačkim društvima.
- (3) Pravobranitelj za starije osobe razmatra, u cilju zaštite prava starijih osoba, pravilnost rada tijela iz st. 2. ovoga članka na ostvarivanju prava zajamčenih Ustavom Republike Hrvatske, međunarodnim konvencijama i međunarodnim sporazumima u kojima je stranka Republika Hrvatska, zakonima i drugim propisima. Kao i zakonitost i pravilnost rada trgovačkih društava i ustanova u vlasništvu tijela iz st. 2. ovoga članka.

Članak 11.

(1) Pravobranitelj za starije osobe osobito:

- prati primjenu politika, nacionalnih strategija i programe Republike Hrvatske koji se odnose na zaštitu prava i interesa starijih osoba,
- brine o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda starijih osoba te o suzbijanju svih oblika diskriminacije izazvane starošću, suzbijanja svih oblika zlouporabe prava i nasilja te zanemarivanja nad starijima,
- razmatra slučajeve povrede prava starijih osoba u sudskim i upravnim stvarima,
- izvještava javnost o povredama prava starijih osoba te poduzima radnje u svrhu njihova sprečavanja,
- zalaže se za zaštitu i promicanje prava i interesa starijih osoba,
- predlaže i poduzima mjere za izgradnju cjelovitog sustava zaštite i promicanja prava i interesa starijih osoba,
- predlaže i poduzima mjere usmjerene na unapređenje kvalitete življenja starijih osoba,
- zalaže se za zaštitu i promicanje prava i interesa starijih osoba s invaliditetom,
- prikuplja informacije i obavještava javnost o stanju prava starijih osoba,
- obavlja druge poslove određene ovim Zakonom.

Članak 12.

(1) Pravobranitelj za starije osobe upoznaje i savjetuje starije osobe o načinu ostvarivanja i zaštite njihovih prava i interesa.

(2) Pravobranitelj za starije osobe surađuje s umirovljeničkim udrugama, kao i udrugama koje djeluju za starije osobe i u korist starijih osoba, kao i s pojedincima, te naročito potiče starije na izjašnjavanje i uvažava njihovo mišljenje, inicira i sudjeluje u javnim aktivnostima usmjerenim na poboljšanje položaja starijih osoba te predlaže mjere za povećanje utjecaja starijih u društvu.

Članak 13.

(1) Pravobranitelj može sudjelovati u postupku izrade nacrtu prijedloga propisa koji se odnose na prava starijih osoba ili kojima se uređuju pitanja važna za starije osobe.

(2) Kad u praćenju stanja, u okviru svoga djelokruga ocijeni potrebnim, pravobranitelj za starije osobe može potaknuti donošenje i izmjene zakona i drugih propisa koji se odnose na prava i zaštitu starijih osoba.

Članak 14.

(1) U obavljanju poslova iz svoga djelokruga pravobranitelj za starije osobe je ovlašten upozoravati, predlagati i davati preporuke.

(2) Pravobranitelj za starije osobe je ovlašten nadležnim tijelima državne uprave, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnim i fizičkim osobama predlagati poduzimanje mjera za sprječavanje štetnih djelovanja koja ugrožavaju prava i interese starijih i zahtijevati izvješća o poduzetim mjerama.

Članak 15.

(1) Tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i pravne i fizičke osobe obvezni su surađivati s pravobraniteljem za starije osobe i na njegov zahtjev podnositi izvješća i odgovarati na upite.

(2) Tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne i fizičke osobe dužni su odmah, a najkasnije u roku od 15 dana izvijestiti pravobranitelja za starije osobe o poduzetom u povodu njegova upozorenja, prijedloga ili preporuke.

(3) Ako tijela i pravne osobe iz stavka 1. ovog članka ne postupe u propisanom roku prema njegovu traženju, pravobranitelj za starije osobe o tome će obavijestiti tijelo koje obavlja nadzor nad njihovim radom.

Članak 16.

(1) Pravobranitelj za starije osobe ima, u obavljanju zadaća iz svoga djelokruga, pravo uvida u podatke i dokumente tijela i osoba iz članka 15. ovog Zakona, bez obzira na stupanj njihove tajnosti.

(2) Pravobranitelj za starije osobe, zamjenici pravobranitelja za starije osobe, državni službenici i namještenici u Uredu pravobranitelja za starije osobe te ostale osobe koje privremeno i/ili povremeno obavljaju poslove ili sudjeluju u radu Ureda pravobranitelja za starije osobe dužni su postupati sukladno propisima o tajnosti i zaštiti podataka za vrijeme i nakon prestanka rada u Uredu, bez obzira na način na koji su za te podatke saznali.

(3) Pravobranitelj za starije osobe, zamjenici pravobranitelja za starije osobe i državni službenici u Uredu pravobranitelja za starije osobe dužni su s podacima o starijima postupati u skladu s načelom zaštite najboljeg interesa starijih osoba te čuvati kao profesionalnu tajnu sve podatke o osobama koje saznaju u obavljanju svojih poslova i ovlasti.

(4) Odredbe o tajnosti i zaštiti podataka uređuju se Poslovníkom o radu pravobranitelja za starije osobe.

Članak 17.

- (1) Pravobranitelj za starije osobe ima pravo pristupa u prostorije i uvida u način ostvarivanja brige o starijim osobama koje borave ili su privremeno odnosno trajno smještene kod fizičkih i pravnih osoba i drugih pravnih subjekata na temelju posebnih propisa.
- (2) O obavljenom uvidu iz stavka 1. ovog članka sastavlja se izvješće koje se dostavlja i tijelu koje obavlja nadzor nad radom osoba iz stavka 1. ovog članka.
- (3) Osobe i drugi pravni subjekti iz stavka 1. ovog članka dužni su obavijestiti pravobranitelja za starije osobe, u roku koji on odredi, o mjerama poduzetim povodom njegova prijedloga ili preporuke.
- (4) Ako osobe i drugi pravni subjekti iz stavka 1. ovog članka ne obavijeste u zadanom roku pravobranitelja za starije osobe o poduzetim mjerama ili ne postupe u skladu s njegovim prijedlozima ili preporukama, pravobranitelj za starije osobe obavijestit će o tome tijelo koje obavlja nadzor nad radom osoba i drugih pravnih subjekata iz stavka 1. ovog članka.
- (5) Ako tijelo koje obavlja nadzor u za to ostavljenom roku ne izvjesti o utvrđenim činjenicama i poduzetim mjerama, pravobranitelj za starije osobe o tome će obavijestiti Vladu Republike Hrvatske i javnost.

Članak 18.

Pravobranitelj za starije osobe podnosi kaznene prijave nadležnom državnom odvjetništvu, posebno u slučajevima kršenja Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji te Zakona o suzbijanju diskriminacije, kao i u svim drugim slučajevima počinjenja kaznenih djela protiv starijih osoba, a za koje je saznao obavljajući svoju dužnost.

Članak 19.

Kad pravobranitelj za starije osobe utvrdi da je pravo osobe koja mu se obratila ugroženo ili povrijeđeno, a postoje osnove sumnje da je na štetu te osobe počinjeno kazneno djelo, prekršaj ili je došlo do povrede radne discipline, predložit će pokretanje odgovarajućeg postupka protiv odgovorne osobe.

Članak 20.

- (1) Svatko ima pravo pravobranitelju za starije osobe podnijeti prijedlog za razmatranje pitanja od važnosti za zaštitu prava i interesa starijih osoba.
- (2) Pravobranitelj za starije osobe obavijestit će podnositelja o aktivnostima poduzetim povodom njegova prijedloga.

(3) U obavljanju poslova iz svoga djelokruga pravobranitelj za starije osobe je ovlašten upozoravati, predlagati i davati preporuke.

Članak 21.

(1) Godišnji plan rada odlukom donosi pravobranitelj za starije osobe najkasnije do kraja tekuće godine za iduću kalendarsku godinu, a doneseni godišnji plan rada može se tijekom godine po potrebi mijenjati.

(2) Godišnji plan rada i njegove izmjene dostavljaju se matičnom radnom tijelu Hrvatskoga sabora u roku od dva mjeseca od donošenja.

(3) Matično radno tijelo Hrvatskoga sabora analizira izvršenje godišnjeg plana i njegovih izmjena.

Članak 22.

(1) Pravobranitelj za starije osobe podnosi Hrvatskom saboru jednom godišnje redovito izvješće o svome radu i o ugrožavanju i povredama prava starijih osoba za prethodnu godinu, najkasnije do 30. travnja tekuće godine.

(2) Pravobranitelj za starije osobe na zahtjev Hrvatskoga sabora dužan je podnijeti i izvanredno izvješće u roku određenom u zahtjevu.

(3) Pravobranitelj za starije osobe ima pravo Hrvatskom saboru podnijeti i posebna izvješća kada ocijeni potrebnim, radi poduzimanja mjera od važnosti za zaštitu prava i interesa starijih osoba.

(4) Pravobranitelj može podnositi posebna izvješća Vladi Republike Hrvatske ili pojedinom ministarstvu o ostvarivanju, ugrožavanju ili povredama prava starijih osoba koje razmatra.

STRUČNA SLUŽBA

Članak 23.

(1) Pravobranitelj za starije osobe ima Ured pravobranitelja za starije osobe, kao stručnu službu.

(2) U Uredu pravobranitelja obavljaju se stručni i administrativni poslovi za starije osobe.

(3) Na zaposlene u Uredu pravobranitelja primjenjuje se zakon kojim se uređuje radnopravni status državnih službenika.

Članak 24.

(1) Sjedište Ureda pravobranitelja za starije osobe je u Zagrebu.

(2) Pravobranitelj može uspostaviti Područne urede izvan sjedišta Ureda pravobranitelja za starije osobe

Članak 25.

- (1) Pravobranitelj za starije osobe donosi Poslovnik o svom radu kojim se uređuje način i organizacija rada, unutarnji ustroj stručne službe te druga pitanja značajna za rad.
- (2) Poslovnik o radu potvrđuje Hrvatski sabor.

Članak 26.

Sredstva za rad pravobranitelja za starije osobe, njegovih zamjenika i stručne službe osiguravaju se u proračunu Republike Hrvatske.

IZBOR I RAZRJEŠENJE PRAVOBRANITELJA ZA STARIJE OSOBE

Članak 27.

- (1) Postupak za izbor pravobranitelja za starije osobe pokrenut će nadležni odbor Hrvatskoga sabora najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Pravobranitelj za starije osobe predložit će kandidate za svoje zamjenike u roku od 30 dana od dana stupanja na dužnost.

Članak 28.

- (1) Za pravobranitelja za starije osobe može biti izabrana osoba koja:

- je hrvatski državljanin i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj,
- ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij,
- ima najmanje deset godina radnog iskustva i koja je osobnim zalaganjem javnosti poznata u području promicanja i zaštite prava starijih osoba,
- nije osuđivana i protiv koje se ne vodi kazneni postupak za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti.

- (2) Za zamjenika pravobranitelja za starije osobe može biti izabrana osoba koja:

- je hrvatski državljanin i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj,
- ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij,

- ima najmanje pet godina radnog iskustva,
- nije osuđivana i protiv koje se ne vodi kazneni postupak za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti.

(3) Pravobranitelj ili jedan od zamjenika pravobranitelja za starije osobe mora imati završen integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij pravne struke.

Članak 29.

(1) Hrvatski sabor objavljuje javni poziv za izbor pravobranitelja za starije osobe najkasnije tri mjeseca prije isteka mandata pravobranitelja za starije osobe, odnosno najkasnije 30 dana nakon prestanka dužnosti pravobranitelja za starije osobe zbog drugih zakonom određenih razloga.

(2) Matično radno tijelo Hrvatskoga sabora utvrđuje prijedlog najmanje dva kandidata za pravobranitelja za starije osobe na temelju pristiglih prijava iz javnog poziva te ga upućuje Hrvatskom saboru.

Članak 30.

(1) Pravobranitelj za starije osobe i njegovi zamjenici prije stupanja na dužnost daju prisegu pred Hrvatskim saborom.

(2) Prisega glasi: "Prisežem da ću se u svom radu držati Ustava i zakona, poštovati pravni poredak Republike Hrvatske i da ću svoju dužnost obavljati pravedno, časno, savjesno i nepristrano u najboljem interesu starijih osoba."

Članak 31.

Pravobranitelj za starije osobe i zamjenik pravobranitelja za starije osobe razriješit će se dužnosti prije isteka mandata na koji su izabrani:

- kada to sami zatraže,
- kada nastupe okolnosti zbog kojih više ne ispunjavaju uvjete za izbor iz članka 28. ovoga Zakona,
- kada su spriječeni obavljati dužnost u razdoblju duljem od šest mjeseci, ili
- u slučaju neprihvatanja godišnjeg izvješća o radu ili nezakonitog, nepravodobnog ili nestručnog obavljanja dužnosti sukladno ovom Zakonu.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 32.

Pravobranitelj za starije osobe najkasnije će u roku od 60 dana od dana izbora podnijeti na potvrdu Hrvatskome saboru Poslovnik iz članka 25. ovoga Zakona.

Članak 33.

- (1) Matično radno tijelo Hrvatskoga sabora će najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona predložiti Hrvatskom saboru najmanje dva kandidata za pravobranitelja za starije osobe .
- (2) Pravobranitelj za starije osobe izabran prema odredbama ovoga Zakona pokrenut će postupak za izbor zamjenika iz članka 28. stavka 2. ovoga Zakona u roku od osam dana od dana stupanja na dužnost pravobranitelja za starije osobe . Pravobranitelj za starije osobe predložit će Hrvatskome saboru kandidate za zamjenike u roku od 30 dana od isteka roka za prijavu na javni poziv.
- (3) Pravobranitelj za starije osobe i njegovi zamjenici izabrani prema odredbama Zakona o pravobranitelju za starije osobe ostaju na dužnosti do izbora novog pravobranitelja za starije osobe i njegovih zamjenika.

Članak 34.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2021.

O B R A Z L O Ź E N J E

Uz članak 1. i 2.

Ovim člancima osniva se pravobranitelj za starije osobe te definiraju njegov djelokrug i obveze.

Uz članak 3.

Izrazi rodnog značenja koji se koriste u ovom Zakonu, odnose se jednako na muški i ženski rod.

Uz članak 4.

Pravobranitelj za starije je neovisan i samostalan. Pravobranitelj i zamjenici ne smiju pripadati nijednoj političkoj stranci niti sudjelovati u političkim aktivnostima.

Pravobranitelj za umirovljenike i starije osobe ima imunitet, te ne može biti pozvan na odgovornost, pritvoren ili kažnjen za izraženo mišljenje i poduzete radnje u okviru svog djelokruga rada, s iznimkom kad se radi o kršenju zakona od strane pravobranitelja koje predstavlja kazneno djelo.

Uz članak 4.

Određuje se da pravobranitelj za starije može zatražiti stručnu pomoć znanstvenika i drugih stručnjaka sa sveučilišta, instituta i zavoda i drugih sličnih ustanova, a oni su mu dužni pružiti zatraženu pomoć u slučaju kad mu je takva pomoć potrebna u obavljanju njegovih zadaća.

Uz članak 5.

Određuje se da pravobranitelja za starije osobe i njegova dva zamjenika bira i razrješuje Hrvatski sabor na vrijeme od 8 godina, te da mogu, nakon isteka mandata biti još jednom ponovno izabrani.

Uz članak 6.

Dana je definicija starije osobe.

Uz članak 7.

Pravobranitelj za starije osobe ima imunitet, pa ne može biti pozvan na odgovornost, pritvoren ili kažnjen za izraženo mišljenje i poduzete radnje u okviru svog djelokruga rada, s iznimkom kad se radi o kršenju zakona od strane pravobranitelja koje predstavlja kazneno djelo.

Uz članak 8.

Pravobranitelj za starije osobe može zatražiti stručnu pomoć znanstvenika i drugih stručnjaka sa sveučilišta, instituta i zavoda i drugih sličnih ustanova, a oni su mu dužni pružiti zatraženu pomoć.

Uz članak 9.

Određuje se da je sjedište pravobranitelja za starije osobe u Zagrebu, te se određuje da pravobranitelj za starije osobe ima stručnu službu.

Uz članke 10., 11. i 12.

Ovim se odredbama uređuje djelokrug i način rada pravobranitelja za starije osobe.

Uz članak 13.

Ovom odredbom određuje se da Pravobranitelj za starije može sudjelovati u postupku izrade nacrtu prijedloga propisa koji se odnose na prava starijih osoba, a kad ocijeni potrebnim, može potaknuti donošenje i izmjene zakona i drugih propisa koji se odnose na prava i zaštitu starijih osoba.

Uz Članak 14.

Pravobranitelj za starije je ovlašten upozoravati, predlagati i davati preporuke za poduzimanje mjera za sprječavanje štetnih djelovanja koja ugrožavaju prava i interese starijih i zahtijevati izvješća o poduzetim mjerama.

Uz Članak 15.

Propisuje obveznu suradnju tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih i fizičkih osoba s pravobraniteljem za starije osobe i na njegov zahtjev podnositi izvješća i odgovarati na upite., a povodom upozorenja pravobranitelja, dužni su odmah, najkasnije u roku od 15 dana izvijestiti pravobranitelja za starije osobe o poduzetom vezano uz njegova upozorenja, prijedloge ili preporuke.

Ako tijela i pravne osobe ne postupe u propisanom roku, pravobranitelj za starije osobe o tome će obavijestiti tijelo koje obavlja nadzor nad njihovim radom.

Uz članak 16

Pravobranitelj za starije osobe, zamjenici pravobranitelja, državni službenici i namještenici u Uredu pravobranitelja te ostale osobe koje privremeno i/ili povremeno obavljaju poslove ili sudjeluju u radu Ureda pravobranitelja dužni su postupati sukladno propisima o tajnosti i zaštiti podataka za vrijeme i nakon prestanka rada u Uredu, bez obzira na način na koji su za te podatke saznali te postupati

sukladno načelu zaštite najboljeg interesa starijih osoba. Odredbe o tajnosti i zaštiti podataka uređuju se Poslovníkom o radu Pravobranitelja.

Uz članak 17.

Pravobranitelj za starije osobe ima pravo pristupa u prostorije i uvida o ostvarivanju brige nad starijim osobama koje borave ili su privremeno, odnosno, trajno smješteni kod fizičkih i pravnih osoba i drugih pravnih subjekata na temelju posebnih propisa.

O obavljenom uvidu sastavlja se izvješće i dostavlja tijelu koje obavlja nadzor nad radom fizičkih i pravnih osoba, udruga i vjerskih zajednica koje pružaju skrb nad starijima, a isto tijelo je dužno obavijestiti pravobranitelja za starije osobe, u zadanom roku, o mjerama poduzetim povodom njegova prijedloga ili preporuke. Ukoliko ne izvijeste o poduzetim mjerama, pravobranitelj za starije osobe obavijestit će o tome tijelo koje obavlja nadzor nad radom pružatelja usluga.

Ukoliko tijelo koje obavlja nadzor u ostavljenom roku ne izvijesti o utvrđenim činjenicama i poduzetim mjerama, pravobranitelj za starije osobe o tome će obavijestiti Vladu Republike Hrvatske i javnost.

Uz članak 18.

Ako u obavljanju dužnosti pravobranitelj za starije osobe sazna da je starija osoba izvrgnuta bilo kojim obliku nasilja, diskriminaciji, ili je protiv nje počinjeno kazneno djelo, dužan je odmah podnijeti prijavu nadležnom državnom odvjetništvu.

Uz članak 19.

Pravobranitelj za starije osobe predložit će pokretanje odgovarajućeg postupka protiv odgovorne osobe. ako utvrdi da je pravo starije osobe koja mu se obratila povrijeđeno te da postoji osnovana sumnja da je na štetu starije osobe počinjeno kazneno djelo, prekršaj ili povreda radne discipline,

Uz članak 20.

Propisano je da svatko ima pravo pravobranitelju za starije osobe podnijeti prijedlog za razmatranje pitanja od važnosti za zaštitu prava i interesa starijih osoba, a pravobranitelj će predlagatelja izvijestiti o poduzetim aktivnostima.

Pravobranitelj za starije osobe je ovlašten je u djelokrugu svojih poslova upozoravati, predlagati i davati preporuke.

Uz članak 21.

Pravobranitelj donosi godišnji plan rada I to najkasnije do kraja tekuće godine za iduću kalendarsku godinu, a isti plan se može mijenjati tijekom godine. Godišnji plan se dostavlja matičnom radnom tijelu Hrvatskoga sabora u roku od dva mjeseca od donošenja, koje analizira izvršenje I izmjene godišnjeg plana.

Uz članak 22.

Propisuje obvezu Pravobranitelja da podnosi redovito godišnje izvješće Hrvatskome saboru, najkasnije do 30. travnja tekuće godine te izvanredno izvješće na zahtjev Hrvatskoga sabora u određenom roku.

Pravobranitelj za starije osobe ima pravo Hrvatskome saboru podnijeti i posebna izvješća kada ocijeni potrebnim, a može podnositi i posebna izvješća Vladi Republike Hrvatske ili pojedinom ministarstvu o ostvarivanju, ugrožavanju ili povredama prava starijih osoba koje razmatra.

Uz članak 23.

Propisuje da Pravobranitelj za starije osobe djeluje putem Ureda pravobranitelja, kao stručne službe, u kojoj se obavljaju stručni I administrativni poslovi za starije osobe.

Na zaposlenike Ureda primjenjuje se zakon kojim se uređuje radnopravni status državnih službenika

Uz članak 24.

Određuje sjedište Ureda pravobranitelja, te mogućnost osnivanja Područnih ureda izvan sjedišta Ureda pravobranitelja za starije osobe.

Uz članak 25.

Način i organizaciju rada unutarnji ustroj stručne službe te druga pitanja značajna za rad, Pravobranitelj uređuje Poslovníkom o svom radu kojeg potvrđuje Hrvatski sabor.

Uz članak 26.

Rad pravobranitelja, njegovih zamjenika I Stručne službe financira se iz proračunu Republike Hrvatske.

Uz članak 27.

Postupak za izbor pravobranitelja za starije osobe pokrenut će nadležni odbor Hrvatskoga sabora najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a Pravobranitelj za starije osobe predložiti će kandidate za svoje zamjenike u roku od 30 dana od dana stupanja na dužnost.

Uz članak 28.

Propisuje koje uvjete mora ispunjavati i tko može biti izabran za pravobranitelja i zamjenika pravobranitelja za starije osobe, s time da ili pravobranitelj ili jedan od zamjenika budu pravne struke.

Uz članak 29.

Propisuje procedure izbora pravobranitelja za starije, koja započinje tri mjeseca prije isteka mandata, odnosno 30 dana nakon prestanka dužnosti.

Matično tijelo Hrvatskoga sabora utvrđuje najmanje dva kandidata na temelju pristiglih prijava iz javnog poziva.

Uz članak 30.

Prisega i tekst prisege pravobranitelja za starije i njegovih zamjenika pred Hrvatskim saborom.

Uz članak 31.

Propisuje razloga razrješenja pravobranitelja i njegovih zamjenika.

Uz članak 32.

Propisan rok u kojem Pravobranitelj od dana izbora mora podnijeti Poslovnik o radu na potvrdu Hrvatskome saboru.

Uz članak 33.

Propisuje postupanje matičnog radnog tijela Hrvatskog sabora u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona te postupanje pravobranitelja za starije nakon njegovog izbora.

Izabrani Pravobranitelj i njegovi zamjenici prema odredbama ovog Zakona o ostaju na dužnosti do izbora novog pravobranitelja za starije osobe i njegovih zamjenika.

Uz članak 34.

Određuje dan stupanja na snagu ovog Zakona i objavu u Narodnim novinama.